

[Ladefoged.]

Mit parti er som sagt velvilligt indstillet overfor dette lovforslag, fordi vi erkender nødvendigheden deraf. Men jeg må rigtignok samtidig tilføje, at vi har en levende erindring om loven af 4. juni 1947, og vi har ikke glemt, at der deri findes visse bevilinger, bl. a. til et sindssygehospital i Brønderslev. Det blev senere, i rigsdagssamlingen 1949—50, bekræftet, at hospitalet skulle ligge i Brønderslev, men der er til dato intet foretaget. Lovens vedtagelse dengang var udtryk for et behov, som indtil i dag ikke er inødekommet, og vi kan ikke rigtig forstå hvorfor, selvom der i bemærkningerne til lovforslaget her siges noget om den herskende materialesituation. Jeg må derfor sige til den højtærede indenrigs- og boligminister, at mit parti forudsætter, at man nu samtidig går i gang med byggeriet i Nordjylland, hvor behovet i de forløbne år ikke er blevet mindre, tværtimod.

Når dette er sagt, kan jeg på mit partis vegne tilsige vor medvirken til en hurtig og forsvarlig løsning af de problemer, som også dette lovforslag indeholder.

Gudrun Hasselriis: Jeg vil gerne sige den højtærede minister tak, fordi dette lovforslag er fremkommet så hurtigt efter kommissionens indstilling, og fordi kommissionens forslag om både et hospital og to plejehjem er blevet fulgt. Jeg vil også gerne ligesom det ærede medlem hr. Smørum sige administrationens embedsmænd tak for de mange og gode oplysninger, som vi har fået så hurtigt, for det betyder et første skridt fremad imod sanering af sindssygevæsenets forhold.

Overalt på statens sindssygehospitaler kæmper man med pladsmangel, som det ses af bemærkningerne til lovforslaget. I 1932—33 var antallet af indlagte patienter 2 070, i 1951—52 derimod 4 952, en forøgelse af indlæggelserne med ca. 140 pct. Dette er tal, der taler; men for den, der har gået gennem hospitalernes gange, og som dårligt kunne komme frem for patienternes senge, der fyldte dem, er tallene endnu mere uhyggelige. Pladsmanglen er afgjort det største problem for sindssygevæsenet, ikke alene fordi det kniber med at skaffe plads til de syge, men også fordi det er umuligt at modernisere de gamle hospitaler, hvis ikke man får reduceret antallet af patientpladser.

Moderniseringen er overordentlig påkrævet. Den stærke udvikling indenfor psykiatrien, der har fundet sted i de sidste 12—15 år, har ændret undersøgelserne og behandlingerne af de syge. Før i tiden lod man dem ligge i sengene; nu søger man at give dem behandlinger, så der hurtigere indtræder en forandring i deres tilstand; de går oppe og beskæftiges, såvidt det er gørligt. Men så kommer vanskelighederne. Efter moderne behandlingsprincipper er sygestuerne altfor store, og der savnes både enestuer, opholdsstuer for de mange oppegående patienter, besøgsstuer, hvor de pårørende kan opholde sig sammen med patienterne, når de kommer på besøg, og samtalerum, hvor lægerne i fred og ro kan tale med den enkelte patient, uden at alle andre på stuen kan følge med i samtalen — for slet ikke at tale om den plads, der tiltrænges for at skaffe ordentlige lokaler til de mange forskellige værksteder, hvor man på bedste måde søger at beskæftige de syge.

Nogle af bygningerne har imidlertid ikke store muligheder for modernisering. Det gælder først og fremmest den gamle tugthusbygning i Viborg, som endnu bruges til kvindeafdeling. Mange af vinduerne sidder så højt, at man ikke kan se ud af dem. Elevator findes ikke, så maden må bæres fra kælderen rundt til de forskellige etager, og det tager lang tid for de syge at komme ud i frisk luft, da trapperne ikke er ligefrem bekvemme at færdes på. Såvel den tidligere som den nuværende kommissions medlemmer har fundet tugthusbygningen absolut uegnet til hospital. Den bliver alligevel stadig benyttet og vil blive det, til det påtænkte plejehjem kan tages i brug.

Det gælder også i nogen grad for sindssygehospitallet i Vedsted, at det er vanskeligt at modernisere. Efter genforeningen måtte man have plads til de sindslidende i Sønderjylland. Man havde ingen egnet bygning, og så ombyggede man stationsbygningen i Vedsted, der var blevet overflødig på grund af grænseflytningen. Man var klar over, at bygningen kun foreløbig skulle bruges som hospital, og derfor foretog man blot de nødvendigeste ombygninger. Man fandt det for kostbart at indlægge centralvarme og varmt vand, og følgen er, at sygeplejerskerne, foruden at passe de syge, også må passe kakkellovne og varme det vand, de skal bruge. Hvad det har betydning af ekstra slid, især i de senere år med det